

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-03-09
Besvaras senast
2020-03-23

Till finansminister Magdalena Andersson (S)

2019/20:379 Hanteringen av skatteärenden

Ett skattesystem ska vara transparent och enkelt att förstå. Det ska vara lätt att göra rätt. Vi vet dock att det inte alltid är så lätt. Som företagare har man mängder av regelverk och lagar att hålla reda på och rätta sig efter. En del är branschspecifika medan andra är utformade utifrån bolagsform.

Tyvärr ser vi allt oftare ställningstaganden från Skatteverket som kan ifrågasättas på rättsliga grunder. En viktig roll för Skatteverket är att som tillämpande myndighet se till så att rättsläget på skatteområdet blir klarlagt. Detta bör dock alltid göras ur ett rättsvetenskapligt perspektiv med balanserade tolkningar och inte enbart ur ett fiskalt perspektiv.

Skatteverkets huvuduppdrag är att se till att de skatter och avgifter som riksdagen beslutar om betalas, varken mer eller mindre. Man har inte ett uppdrag att på eget bevåg öka intäkterna genom alltför fiskala tolkningar. Tyvärr har vi på senare tid och i stegrad takt sett sådana tolkningar. Den enskilde företagaren ska kunna fokusera på att driva sitt företag, och lagstiftaren har ett ansvar att inte försvåra företagandet. En viktig del av detta är att inte plötsligt, med kort tid eller till och med retroaktivt ändra på förutsättningarna. Återigen: Det ska vara lätt att göra rätt.

Fyra exempel i närtid visar att de grundläggande premisser som beskrivs ovan har satts ur spel.

För det första: Skatteverket har granskat de så kallade jultidningsföretagen och kommit fram till att dessa företag ska betala arbetsgivaravgifter för alla barn som säljer för mer än 1 000 kronor. De anses således att barnen är anställda och att kontrolluppgifter ska utfärdas för varje anställt barn.

Fakta är att genom utsändande av en informationsfolder ges kanske 100 000 barn i åldern 10–15 år årligen möjlighet att sälja jultidningar och böcker. Barnen erhåller bland annat en beställningslista med dessa jultidningar och böcker. För varje publikation anges riktpreis inklusive moms, vilket är det bruttopris som barnet ska betala för beställda publikationer. Utifrån dessa priser och beställningar räknas en rabatt ut baserad på beställningens storlek. Barnen kan även erhålla vissa premier i form av varor.

Barnet förfogar helt över de beställda och betalade publikationerna. I

normalfallet säljer barnet tidningarna och böckerna, men prissättningen är helt fri. Det förekommer också att barnet till exempel behåller dem för eget bruk eller ger bort dem.

Skatteverket bortser nu från en dom i HFD (RÅ 1992 ref. 62) vari vår högsta skattedomstol konstaterade att något anställnings- eller uppdragsförhållande mellan barnen och jultidningsföretaget inte föreligger.

Vad finns det för skäl för Skatteverket att för dessa sannolikt mycket begränsade verksamheter som bedrivs av barn driva frågan? Det torde inte vara särskilt mycket pengar som det är fråga om.

Vidare är det tveksamt om det är fråga om en skattepliktig hobbyverksamhet (som kan ge skyldighet att betala egenavgifter). Det är en oerhört fiskal inställning att hävda att det över huvud taget är fråga om en inkomstgivande verksamhet. Detta bör väl vara en sådan fritidssysselsättning som inte medför skyldighet att betala skatter och avgifter.

För det andra: I ett annat fall prövades beskattningen av en så kallad bygdegårdsförening. Här yrkade Skatteverket på att uttagsbeskattning skulle ske med 235 376 kronor då föreningen ansågs kunna disponera lokaler (som används för skolverksamhet) under nätter och helger. Beskattningen skulle således baseras på dispositionsrätt, inte faktiskt utnyttjande. I målet ansågs det fåtal tillfällen då detta skett vara ringa, så uttagsbeskattningen undanröjdes (se förvaltningsrätten i Växjö:s dom den 26 mars 2019 i mål nr 4724-16).

Skatteverket nöjer sig inte med detta utan har överklagat till kammarrätten, dock med yrkande om uttagsbeskattning med ett något lägre, men ändå högt belopp.

Av uttalanden i förarbeten och doktrin framgår att syftet bakom reglerna om uttagsbeskattning är att beskattning bara ska ske för faktiska uttag. Effekten av uttagsbeskattning är att den faktiskt uttagna tillgången eller den utnyttjade tjänsten beskattas som om den avyttrats till marknadspris. En uttagsbeskattning baserad på dispositionsrätt går således vida över syftet med uttagsbeskattning. Detsamma gäller en värdering utifrån dispositionsrätt.

För det tredje: På senare tid har särskilt uppmärksamhets beskattning av fyrhjulingar. En fyrhjuling som anskaffats för 109 000 kronor vill Skatteverket

påföra ett årligt förmånsvärde om 87 360 kronor baserat på sommaruthyrning på Möja i Stockholms skärgård. Och en som anskaffats för 81 000 kronor skulle påföras ett förmånsvärde om 180 600 kronor.

Detta är helt orimliga nivåer, som sedan sätts ned av domstolarna. Men alla småföretagare har inte kraft eller råd att driva frågan. Detta ger en stor osäkerhet.

För det fjärde: Energibeskattnings vid tillverkning av snö. Sedan 1996 har det, efter årtal av osäkerhet kring beskattningen, genom en bedömning från Skatteverket varit möjligt för snötillverkare med snökanon att berättigas tillämpning av den lägre industriskattesatsen för energiskatt på el. Detta beslut har sedan varit en grundläggande ekonomisk förutsättning för de numera drygt 210 snöanläggningar runt om i landet, från små ideella föreningar och kommunägda till företag, som bedrivit sin verksamhet.

I början av 2019 fick associationerna besked om att den tidigare bedömningen inte längre gällde. Det är nu full skatt utan möjlighet till tillämpning av lägre industriskattesats som gäller. Detta besked kom innan många anläggningar hunnit skicka in sina ansökningar för föregående år och dessutom i nära anslutning till det nya budgetåret. Detta är, oaktat rättslig grund, en hantering som inte är rimlig. Företagen, föreningarna och kommunerna som driver anläggningar måste ha rätt förutsättningar att kunna bedriva sin verksamhet.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga finansminister Magdalena Andersson:

Avser ministern att initiera en översyn av lagstiftningen med anledning av de aktuella exemplen?

.....
Per Åsling (C)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders